

Inspirasjonsbilde

Prosjektbeskrivelse

Henrik Wergeland Museum

Brekke - Gulen i Sogn og Fjordane

Introduksjon

A handwritten signature of Henrik Wergeland in dark ink, featuring a large, flowing loop at the bottom.

HVORFOR ET HENRIK WERGELAND MUSEUM OG HVORFOR I BREKKE?

Henrik Wergeland (1808-1845) er en av Norges største diktere gjennom tidene med enorm innflytelse på det moderne Norge som vokste frem utover 1800-tallet. Han var ikke bare en romantisk dikter, han var også en radikal samfunnsbygger og nasjonal symbolfigur.

Det er derfor overraskende at Norge ikke har et eget Wergelandmuseum - et sted som viser og hedrer Wergeland som forfatter og offentlig person like mye som nasjonsbygger og politisk tenker.

Brekkeområdet har en direkte slektslinje til Wergelandfamilien: Slektsnavnet stammer fra gården Verkland i Brekke, Gulen kommune, ytterst i Sognefjorden. Forfedrene til Henrik Wergeland bodde her før deler av slekten flyttet til Bergen og Eidsvoll.

Da Espen Selvik var prosjektleder for Gulatinget, fikk han mulighet til å kjøpe den gamle bankbygningen i Brekke. Den Gamle Banken ble bygget i 1915 og har i mer enn 100 år vært en sentral og inspirerende møteplass i regionen: Bank, rådhus, dansesal, bedriftssenter og kurssted. Det er aktuelt å etablere et "Henrik Wergeland Museum" i denne bygningen.

Visjon

EN LEVENDE MØTEPLASS FOR LITTERATUR, HISTORIE, SAMFUNNSDEBATT OG NATUR

Henrik Wergeland var en av de fremste forkjemperne for frihet, menneskeverd og naturkjærlighet – verdier som i vår tid er under press og må vernes og fornyes.

I dag etterspør mange kunnskap og inspirasjon fra en av Norges historiens største humanister og diktere.

Et Wergelandmuseum i Brekke vil gi denne arven et levende og relevant uttrykk. Her, nær slektsrøttene i Gulen og på Vestlandet, kan Wergelands sterke tilknytning til naturen og kulturarven synliggjøres, utforskes og drøftes i møte med vår tids utfordringer.

Museet skal formidle Wergelands liv og åndsverk gjennom en helhetlig opplevelse. Det skal være en åpen og inkluderende møteplass for lokalbefolkningen og omkringliggende region, skoleklasser og studenter, turister og besøkende, samt kurs- og konsertarrangører. Samtidig skal museet være et inspirerende arbeids- og refleksjonssted for forskere og kunstnere som ønsker å utforske Wergelands arv og idéer i vår tid.

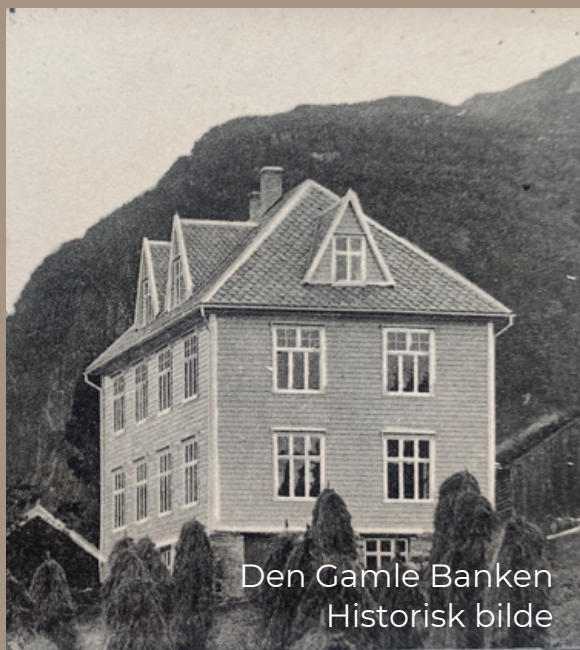
Brekke som reisemål

Brekke ligger langs hovedaksen mellom Bergen og Sognefjorden og er et naturlig stoppested for reisende på Vestlandet.

Avstand fra Brekke til
Bergen – 100 km (1,5 t)
Førde – 75 km
Florø – 90 km
Solund – 70 km
Bulandet – 80 km
Balestrand – 120 km
Fjærland – 150 km
Flåm / Nærøyfjorden – 200 km

Den Gamle Banken

Den Gamle Banken fra 1915 har i over hundre år vært en sentral og inspirerende møteplass i regionen – som bank, rådhus, dansesal, bedriftssenter og kurssted. Bygningen bærer en rik historie av fellesskap og samfunnsliv og er derfor et naturlig og meningsfullt hjem for et Wergelandmuseum.

Med sin idylliske beliggenhet direkte ved fjorden og i nærhet til slektsgården på Verkland, gir eiendommen en unik ramme for å formidle Wergelands liv, idéer og tilknytning til Vestlandet. Den romslige bygningen på over 400 m² gir plass til utstillinger, kurs- og debattrom, kafé, museumsshop og bestyrerleilighet, samt en stor hage for aktiviteter og formidling utendørs.

Huset er oppført i solide kvalitetsmaterialer av tre i 1915. Den tekniske tilstanden – inkludert elektriske anlegg er godkjent av branntilsynet i januar 2026. For å tilpasses som museum vil det være behov for innvendige oppgraderinger og tilrettelegging for publikumsbruk, og grunnlaget er svært godt.

Med sin historie, beliggenhet og fleksibilitet har Den Gamle Banken et enestående potensial til å bli et levende og karaktersterkt hjem for Wergelands arv – et sted der fortid, natur og fremtid møtes.

Konseptidé

Utstillinger

Wergelandmuseet i Brekke vil presentere et helhetlig og levende bilde av Henrik Wergelands liv, virke og idéarv. Gjennom tekster, gjenstander, lyd og interaktive installasjoner vil publikum møte Wergeland både som menneske, dikter og samfunnsbygger – med særlig vekt på hans tilknytning til Vestlandet og Brekke.

Basisutstilling: Liv og virke 1808–1845

Wergeland som en av de viktigste stemmene i norsk romantikk og nasjonsbygging, med sin sterke tro på frihet, natur og menneskeverd.

Gjennom dikt, brev, manuskripter og visuelle installasjoner får publikum oppleve hans språk, fantasi og skapende kraft.

Samfunnsbygger: Fred, demokrati og rettferdighet

Gjennom historiske kilder og interaktive refleksjonsrom inviteres publikum til å se forbindelsen mellom Wergelands idéer og vår egen tid – og til å reflektere over hvordan verdier som frihet, inkludering og demokrati fortsatt må vernes og utvikles.

Wergelands tilknytning til Vestlandet

Wergelands tilknytning til Vestlandet og slektsgården på Verkland er en viktig del av hans identitet. Denne delen av utstillingen viser familiens historie, landskapet han kom fra, og hvordan dette preget hans natursyn og kulturforståelse.

Gjennom et interaktivt slektstre, historiske gjenstander og fortellinger knyttes fortid og nåtid sammen. Dette vi gi publikum en dypere forståelse av Wergelands røtter og arv.

Konseptidé

Arrangementer, opplevelser og møteplass

Wergelandmuseet i Brekke vil være mer enn et tradisjonelt museum – det skal være en levende arena der natur, kunnskap og fellesskap møtes. Gjennom hage, landskap og kulturprogram skapes opplevelser som gir Wergelands idéer en konkret og sanselig form.

Natur, hage og bærekraft

Utstillinger og aktiviteter viser Wergelands tanker om vekselbruk, naturens rikdom og ansvarlig forvaltning – perspektiver som er høyst aktuelle i dag. Veksthuset «Gyldenlakk» blir et grønt midtpunkt i museet – med planter, urter og vekster som Wergeland selv var opptatt av. Her formidles kunnskap gjennom lukt, smak og sanser, med mulighet for prøvesmaking og praktisk læring.

Rundt museet utvikles en skolehage og grønne uteområder som en levende læringsarena for barn, unge og besøkende. Her kan man oppleve, dyrke og forstå naturen i praksis.

Opplevelser i landskapet

Museet knyttes tett til landskapet rundt gjennom en natursti i Wergelands fotspor i Brekke – både langs land og sjø. Underveis møter publikum lydfortellinger, sitater og kunstneriske installasjoner som gir en poetisk og historisk opplevelse av stedet.

Kultur, debatt og møteplass

Gjennom et variert program av foredrag, konserter, samtaler og debatter løftes Wergelands idéer om frihet, menneskeverd og samfunnsansvar inn i vår egen tid. Museet blir dermed ikke bare et sted for å lære om historien – men også et rom for å utforske framtidens samfunn, fellesskap og naturforståelse.

Inspirasjonsbilde

Inspirasjonsbilde

Forventede kostnader

Oversikt poster:

1. Forprosjekt, rådgivere og søknader
2. Prosjektering (arkitekt, interiør, RIB/RIV/RIE, brann/UU)
3. Bygg/innvendig ombygging (400 m²)
4. Tekniske anlegg (ventilasjon, el/lys, data/AV, sikkerhet)
5. Utstillinger (design, produksjon, montering)
6. Interaktive/digitale installasjoner (AV/IT/innhold)
7. Møbler, inventar, kafé/kjøkken, butikk
8. Uteområder (hage, natursti, lydposter, skolehage, veksthus)
9. Formidling/innhold (manus, film, lyd, grafikk, oversettelser)
10. Prosjektledelse og byggeledelse
11. Oppstart drift (rekruttering, opplæring, åpning)
12. Uforutsett/reserve (10–15%)

Et realistisk bilde av nødvendige investeringer og kostnader vil bli grundig kartlagt og kvalitetssikret gjennom et forprosjekt.

Mulige inntekter

OVERSIKT:

1. Billettinntekter
2. Kafé med servering av lunsj, kaffe/te/mineralvann, kaker og lokalmat, med sesongmeny. Arrangementservering.
3. Museumsshop - Wergelandbøker og litteratur, kunst og trykk, lokale håndverksprodukter, frø, planter og hageprodukter
4. Kurs, foredrag og skoleopplegg
5. Arrangementer og kulturprogram - konserter, foredrag, debatter, festivaler
6. Utleie av lokaler - møter og seminarer, kurs og konferanser, bryllup og selskap (dancesal), kunstneropphold
7. Hage, veksthus og opplevelser - opplevelsesarrangementer
8. Residens- og forskningsopphold
9. Medlemskap og venneforening
10. Offentlige driftstilskudd
11. Prosjektmidler og støtteordninger
12. Sponsing og partnerskap

Et realistisk bilde av mulige inntektskilder vil bli grundig kartlagt og kvalitetssikret gjennom et forprosjekt.

Finansiering

Fordeling:

Statlige midler	25–35 %
Fylke og kommune	15–25 %
Kulturminnefond / bygg	10–15 %
Innovasjon Norge / reiseliv / landbruk	10–15 %
Private stiftelser	10–20 %
Private givere / sponsorer	5–10 %
Lokal egeninnsats / dugnad	3–5 %

Mulige samarbeidspartnere

Vestland fylkeskommune
Gulen kommune
Nasjonalbiblioteket
Nasjonalarkivet
Sparebankstiftinga Sogn og Fjordane
Stiftelsen Fritt Ord
Universitetet i Bergen
Universitet i Oslo
Eidsvoll Museum 1814
Norsk Folkemuseum
Fortidsminneforeningen
Lokalt og regionalt næringsliv
Lokale foreninger og lag

Hvem står bak?

Espen Selvik - Initiativtaker og prosjektansvarlig

Espen Selvik er dirigent, komponist, musikkanmelder, forfatter, økonom og historiker.

Han har skrevet fem symfonier og to oratorier. Espen Selvik komponerte bland annet orkesterverket «Synergi» til Norges Handelshøyskoles 50-årsjubileum i Grieghallen, fremført av Bergen Filharmoniske Orkester med dirigent Karsten Andersen.

Selvik har vært leder for Gulatinget, det offisielle tusenårsstedet for Gulen kommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune. Nylig har han skrevet en avhandling om Henrik Wergelands besøk i Brekke i 1832. Dette oppholdet bidro til å gjøre Wergeland til en av Norges viktigste diktere, samfunnsbyggere og inspiratorer.

Visjonen om et Wergelandmuseum i Brekke springer ut av Selviks sterke engasjement for Henrik Wergelands liv og virksomhet. Han har tro på at Wergelands idéer om frihet, menneskeverd og natur fortsatt har stor betydning i vår tid. Med nærhet til slektsgården Verkland presenterer Espen Selvik en idé der Den Gamle Banken i Brekke kan bli en fremtidig møteplass og et moderne og levende museum for denne kulturarven.

.

Nicole Schalin- arkitekt / prosjektutvikling

Nicole Schalin er arkitekt og permakultur designer med erfaring fra kulturprosjekter og bærekraftige utviklingsprosesser. Hun bidrar med konseptutvikling, arkitektoniske vurderinger og miljøperspektiver i utviklingen av Wergelandmuseet. Hun er eier og daglig leder i seeds arkitektur & konsept.

Kontaktinformasjon

Adresse

Engesetvegen 2, 5961 Brekke

E-post

post@henrikwergelandmuseum.no

Telefon

95 06 95 21

Hjemmeside

www.henrikwergelandmuseum.no

*Vær i ett og alt
deg selv!
Det er seierens
kunst, min sjel!*

Henrik Wergeland
Samlede Skrifter, Dikt, 2. bind (1833-1841)